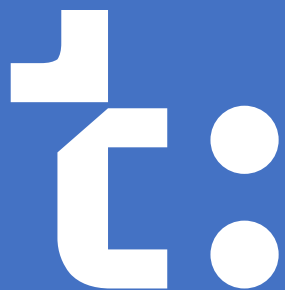

TARK TARTU
SMART CITY

Tartu energia- ja kliimakava

Jaanus Tamm
28. aprill 2021

- Algatati 2018
- Avalik väljapanek toimus 21. sept – 23. okt 2020. Kokku ca 120 ettepanekut
- Avalik arutelu toimus 16. veebruaril 2021
- Võeti vastu 01.04.2021
- Lisad: Tartu linna jalgrattaliikluse strateegiline tegevuskava 2021-2040; Regionaalse ühistranspordi ja multimodaalsete transpordilahenduste arendamise tegevuskava

Vähendada aastaks 2030 linna süsinikuheidet 40% võrreldes aastaga 2010.

Saavutada kliimaneutraalsus hiljemalt aastaks 2050.

Strateegilised eesmärgid

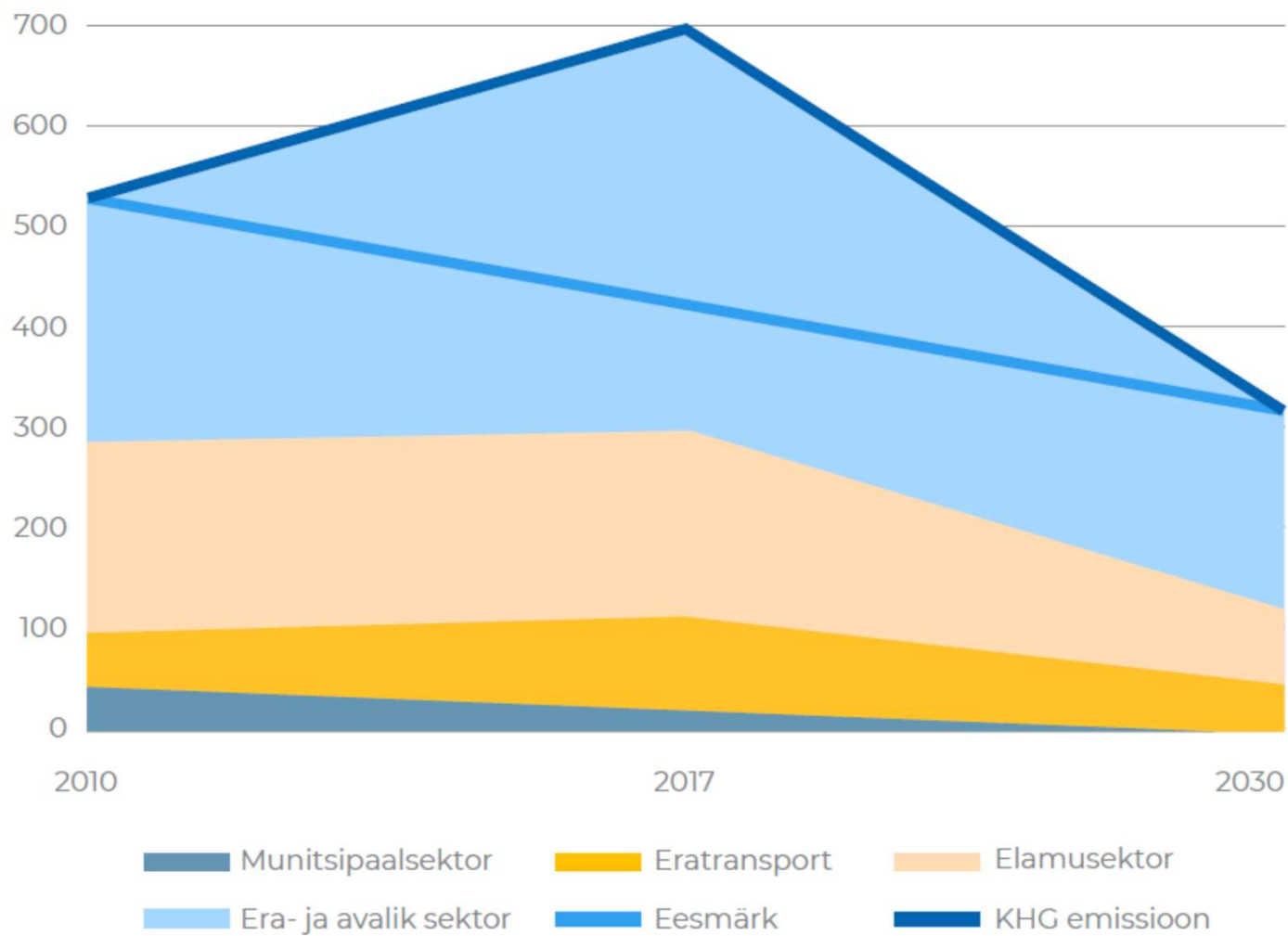
- Vähendada süsihappegaasi heitkogust 2030. aastaks 40% (216 320 tonni võrra aastas) võrreldes 2010. aastaga.
- Munitsipaalsektoris (linnale kuuluvad hooned, tänavavalgustus, ühistransport, transpordivahendid) loobuda mittetaastuvate energiaallikate kasutamisest.
- Jõuda uuele tasemele taastuvenergia tarbimises ja tootmises.
- Kohaneda kliimamuutustega.
- Süvendada koostööd teiste Euroopa linnadega kliimaneutraalsuse saavutamisel ja võtta osa erinevatest Euroopa initsiatiividest, sh „100 kliimaneutraalset linna aastaks 2030“

Kuidas meil senini on läinud?

Kasvuhoonegaaside emissioon on Tartu linnas viimasel kümnendil suurenenud **31%**.

Emissiooni kasv tuleneb peamiselt era- ja avalikus sektoris tarbitavast elektrienergiast ning kasvavast auto kasutamisest Tartu linnas.

	2010	2017	Muutus	Muutus (%)
Munitsipaalsektor	43	35	-8	-19%
Era- ja avalik sektor	248	406	158	64%
Elamusektor	187	184	-3	-2%
Eratransport	62	84	22	35%
KOKKU	540	709	169	31%

Kogukondlik kokkulepe

Kava eesmärkide täitmiseks on kõige olulisem tegevus **kogukondliku kokkuleppe saavutamine**. Leppega saavad liituda kõik Tartu elanikud, siin tegutsevad või Tartuga seotud organisatsioonid ja korteriühistud.

Leppe eestvedajaks ja eeskujuks on Tartu Linnavalitsus, kes võtab kohustuse loobuda mittetaastuvate energiaallikate kasutamisest (linnale kuuluvad hooned, tänavavalgustus, ühistransport, transpordivahendid). Ühtlasi võtab Tartu Linnavalitsus eesmärgi minna avalike teenuste osutamisel järk-järgult üle taastuvatest allikatest pärit energiale ja heitmevabadele transpordikütustele.

- Lahkvoolse sajuveekanaliseerimise arendamine
- Iga uue kõvakatte rajamisel tagatakse, et sellele sattuv sajuvesi saaks käideldud piisavalt hästi, et see ei ohustaks naabreid, tänavaid rajatise ja keskkonda
- Linnas piiratakse kõvakattega alade teket, et vältida temperatuuri tõusu linnakeskkonnas ja sajuvee käitlemise vajadust
- Kliimamuutuste sotsiaalmajanduslike mõjude analüüsi teostamine

Eestis tulekski lugeda kolmeks olulisemaks energiavaesuse ilminguks võimetus teha tegevusi, mis aitavad vähendada jooksvaid kulusi energiale:

- suutmatus renoveerida eluaset energiasäästlikuks,
- soetada energiasäästlikke kodumasinad,
- võtta majapidamises kasutusele taastuvaid energiaallikaid.

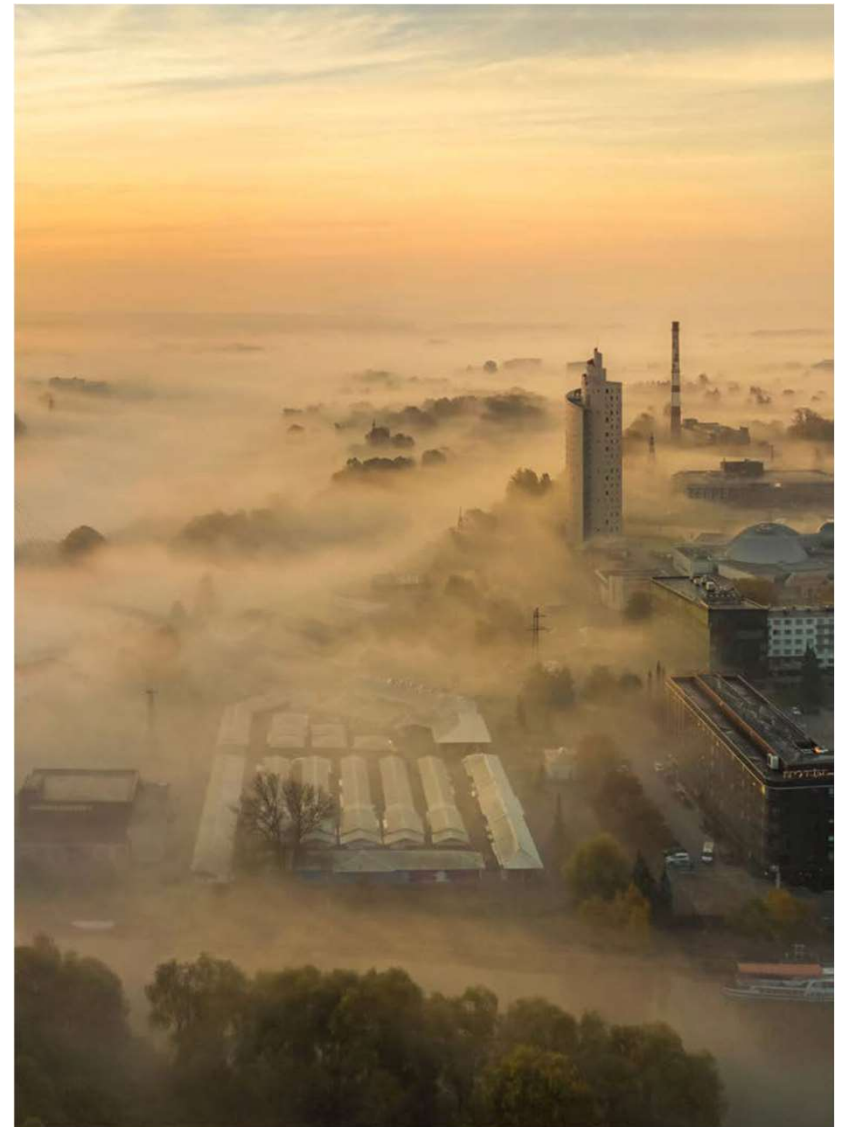
Abinõud energiavaesuse leevendamiseks:

- Taastuvenergiakogukondade (energiaühistute) loomise ja edendamise toetamine
- Tehniline, juriidiline ja majanduslik nõustamine (TREA)
- Elanike teavitamine ja harimine energiatõhususe ja energiavaesuse valdkonnas
- **Renoveerimisvõimekuse töögrupi loomine**
- Korterelamute reoveerimise projektdokumentatsiooni koostamise toetamine

Kaugküte ja kaugjahutus

Tartu eesmärgid linna hoonete kütmisel ja jahutamisel:

- fossiilkütustevaba kaugküte ja kaugjahutus aastaks 2030;
- Tartu munitsipaalsektori hooned ei tarbi alates aastast 2024 fossiilsetest kütustest toodetud energiat (v.a kaugküte, mis on fossiilkütustevaba aastaks 2030);
- kaugküttevõrgu laiendamine eelkõige Karlovas ja Supilinnas

Eesmärgid aastaks 2030

- Elektrienergia tarbimisest tekkiv süsinikuheide Tartu munitsipaalsektoris (v.a veekäitlus) on 0 tonni.
- Energia tarbimisest tekkiv süsinikuheide era- ja avalikus sektoris on väiksem kui 179 000 tonni CO₂ aastas.
- Innustada elamusektoris (individuaal- ja korterelamud) ehk kodumajapidamistes kasutama 15 GWh ulatuses taastuvelektrit, sellega vähendada heidet 16 000 t CO₂

Oluline meede:

- Energiaühistud

➤ **Vesinik ja sünteetilised kütused**

t: Hoonete renoveerimine

- Euroopa Rohelise Leppe peamisi initsiatiive on **Renoveerimise Laine**, millega seatakse eesmärgiks kahekordistada energiatõhusat renoveerimist järgmise 10 aasta jooksul.
- Renoveerimistegevuse hoogustamiseks Tartus moodustatakse TREA (Tartu Regiooni Energiaagentuur) baasil **renoveerimise toetuskeskus**, mille ülesanne on toetada peamiselt elamusektori hoonete renoveerimist planeerimisest kuni renoveerimisjärgse peenhäälestuseni ja elanike konsulteerimine.

	2003	2008	2009	2013	2018	2030	2040
	45%	41%	36%	28,5%	21,5%	22%	22%
	-	-	4,5%	9%	8%	17%	26%
	25%	22%	31%	21,5%	21,5%	22%	23%
	30%	37%	28,5%	41%	46%	35%	25%
 ...	-	-	-	-	3%	4%	4%
	45%	41%	40,5%	37,5%	29,5%	39%	48%

Tegevuskava tulemusena on aastaks 2030 säästlike liikumisviiside osakaaluks orienteeruvalt **60%** kõikidest linnas tehtavatest päevastest liikumistest.

- Ülelinnaline jalgrattateede võrgustik 2028
- Liikuvuskeskused (kesklinnas ja linna piiril)

Transpordi valdkonnas keskendub kava viie peamise strateegilise eesmärgi saavutamisele:

- jalgsi käimine, rattasõit ja ühistranspordi kasutus on kasvanud;
- autokasutus väheneb;
- tagamaa on ühendatud linnaga kiirete säästva transpordi lahenduste abil;
- liikuvuskeskuseid ühendavad erinevad transpordiliigid;
- transpordi planeerimine on integreeritud kliima-, energia-, keskkonna, tervise ja majanduse planeerimisega.

Peamised meetmed:

- ✓ Ülelinnaline jalgrattateede võrgustik 2028
- ✓ Liikuvuskeskused (kesklinnas ja linna piiril)

 Kellel põhjalikum huvi...

➤ Energia- ja kliimakava teksti leiab siit:

https://tartu.ee/sites/default/files/uploads/Linnavarad/SECAP/Tartu_Energia_2030.pdf

TARK TARTU
SMART CITY

Suur tänu!

Jaanus Tamm
Jaanus.Tamm@tartu.ee